

Daniel Hrouda: Vojenská činnost na území bývalého výcvikového prostoru Waffen-SS „Böhmen“, Praha 2024, FHS UK, Katedra historických věd, 93 s.

Oponentský posudek bakalářské práce

Daniel Hrouda se ve své bakalářské práci zabývá otázkou konkrétní podoby místních vojenských středisek SS a života v nich na území výcvikového prostoru Waffen-SS „Böhmen“ v Protektorátu Čechy a Morava. Cílem bakalářské práce je doplnit sekundární literaturu o poznatky získané vlastní terénní prací.

Kromě úvodu (s. 1-8) a závěru (s. 82-83) autor rozděluje práci do tří částí. První část se zabývá vznikem benešovského výcvikového prostoru Waffen-SS (s. 8-19). Druhá část se zabývá charakterem krajiny v oblasti vojenského výcvikového prostoru „Böhmen“ (s. 19-24). Třetí část, která je svým způsobem hlavní, analyzuje vojenské využití výcvikového prostoru „Böhmen“ (s. 24-82).

V části věnované stavu výzkumu se autorovi daří poskytnout ucelený přehled o publikované literatuře týkající se cvičiště (s. 2-3).

Předtím než přejde k jádru práce, věnuje autor pozornost historii SS. Jeho text se částečně čte jako dobová nacistická propaganda, nebo vyprávění plné mýtů z vojenských časopisů. Ohledně vojáků SS se autor již v úvodu vágně a nekonkrétně zmiňuje, že se „do historie zapsali na jedné straně svou odvahou a obdivuhodným nasazením na bojištích 2. světové války, avšak na straně druhé také svou krutostí, naprostou bezohledností k lidskému životu a ochotou splnit i ten nejdrastičtější rozkaz“ (s. 1). S vědeckým historickým textem to nemá moc společného. To je především proto, že autor tuto část nezakládá na vědecké literatuře, ale na literatuře zaměřené na militaria, jako je dílo od Gordona Williamsona. Bylo by vhodné použít aktuální vědeckou literaturu, například „The SS: A New History“ od Adriana Wealea (2019), „The Black Corps: The Structure and Power Struggles of the Waffen-SS“ od Michaela K. Eberta (2021) nebo „Himmler’s SS: A History of the SS from 1923 to 1945“ od P. J. Daviese (2020). Tato díla poskytují fundované a aktuální poznatky o SS.

Stručný přehled o historii je silně zkrácený a ignoruje skutečnost, že Waffen-SS byla vytvořena z SS-Verfügungstruppe, strážní jednotky koncentračního tábora Dachau, a nezmiňuje se nijak o jejím konkrétním působení během druhé světové války. Koncentrační tábor Dachau byl od svého vzniku v březnu 1933 ústředním prvkem v systematickém rozvoji zločinných praktik SS. Sloužil jako výcvikové středisko pro SS-Verfügungstruppe, která se v roce 1939 přetvořila na Waffen-SS. Navíc není v žádné větě zmíněna role SS obecně při realizaci holocaustu a jiných zločinů. Když autor píše o tzv. noci dlouhých nožů (Nacht der langen Messer), reprodukuje tím jak ho prezentovala nacistická propaganda. Tato verze se soustředí pouze na odstranění vedení SA a nezmiňuje širší cíle akce, které zahrnovaly i odstranění konzervativních politických oponentů. Mezi oběti patřily například politik Gregor Strasser, generál Kurt von Schleicher, právník Gustav Ritter von Kahr a spisovatel Edgar Julius Jung (s. 5). Co se týče válečných zločinů Waffen-SS, autor opomíjí konkrétní případy, jako byl masakr v Oradour-sur-Glane (Francie, 1944) nebo v Malmedy (Belgie, 1944), kde byly zavražděny stovky civilistů a válečných zajatců (s. 6).

K tématu se autor přibližuje pomocí nedestruktivní archeologie, přičemž především

využil dálkový průzkum krajiny za pomoci archivních leteckých snímků (s. 4). Pramennou základnu tvoří materiál ze sekundární literatury, vlastní fotografie a materiál ze Státního oblastního archivu v Praze.

V části věnované vojenskému využití výcvikového prostoru v Čechách autor postupně analyzuje jednotlivé vojenské školy SS, které zde působily. V kapitole o ženijní škole na Hradištku (SS-Pionierschule Hradischko) se věnuje nejen její organizaci, ale i specifikům ženijního výcviku (s. 32). Dále rozebírá dělostřeleckou školu v Benešově (SS-Artillerieschule II Beneschau), kde detailně popisuje strukturu a obsah dělostřeleckého výcviku (s. 53). Následuje kapitola o škole pancéřových granátníků v Prosečnici (SS-Panzergranadier Schule Prosetschnitz), kde je podrobně popsán výcvik těchto jednotek (s. 65). Autor také zkoumá školu útočných děl a stíhačů tanků v Bukovanech a Vrchotových Janovicích, kde se zaměřuje na charakteristiku výcviku ve střelbě a boji tankových stíhačů (s.79).

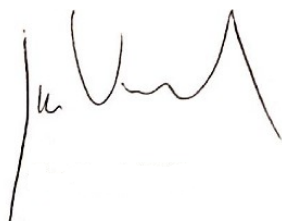
Tato studie je ale přesto zpracována pečlivě a přesahuje rámec bakalářské práce. Je třeba především vyzdvihnout píli autora a jeho odhodlání pracovat v terénu a analyzovat objekty na místě.

Práce vyniká především podrobným využitím vlastního obrazového materiálu místních podmínek, dobových fotografií ze Státního oblastního archivu v Praze a také využitím map, které jsou zasazeny do kontextu.

Celkový rámec práce má však nedostatky. Chybí jasná výzkumná otázka a definice konkrétního cíle práce, a není zřejmé, jakých konkrétních výsledků bylo dosaženo. Velkou slabinou je zejména nekritický přístup k historii SS.

Předloženou bakalářskou práci přesto doporučuji k obhajobě a na základě výše zmíněného ji navrhuji hodnotit jako velmi dobrou (2).

V Praze 15.9.2024

Dr. phil. Jan Vondráček